אונזערע וועכענטליכע בריעף פון ניו יארק

דער פערצויגענער רעליעף קעמפיין. — רייכע גיבען ארימע ביישטייערונגען. — דער איינדרוק פון קאנגרעס אין ניו־יארק. — דער שניידער סטרייק געפיהרט אויף א ביזגעס־מעסיגען אופן. — יאשא חפץ קראנק אויף אינפלוענציע. — א נייער אידישער פיעדעל ווירטואוז. — א היים פאר דער אידישער דראמע. — „פערווארפענע ווינקעל" צום ערשטען מאל אויפגעפיהרט אין דער קאנטרי.

די פערגאנגענע וואך האט זיך אנגעהויבען מיט א גרויסער, היסטאָרישער פאסירונג פאר אלע אידען אין אמעריקא: דער קאנגרעס אין פילאדעלפיא. פאר אונז נייואָרקער האט א וויכטיגע געשעהענישע געזאלט זיך ענדיגען פונקט אין דעם וואס דער קאנגרעס איז זיך צוזאמענגעקומען. מיר מיינען דעם 8־טעגיגען רעליעף קעמפיין פאר די מלחמה קרבנות וואס האט געדארפט זיך ענדיגען פאראכטאגען זונטאג.

אבער, ווי עס איז שוין בעקאנט, האט דער קעמפיין געמוזט פערצויגען ווייל רען נאך אויף א וואך, ווארום בלויז ארום צוויי דריטעל פון די פינף מיליאן דאלאר איז אין די ערשטע אכט טעג געזאמעלט געווארען.

עס ווייזט זיך פרעגען: בעטיטלען מיר זיך צומאל ניט אביסעל צו פריי אלס רחמנים בני רחמנים? און אפשר, ווייערער, זיינען מיר טאקע יא א פאלק פון בעלי רחמנים. נאר פאר אנדערע, מעהר ווי פאר אונזערע איינענע ברידער.

איהר גיט א קוק אויף דער ליסטע פון מנדבים און ווערט ערשטוינט צו זעהען ווי פערהעלטניסמעסיג קליין עס זיינען די ביישטייערונגען פון מאנכע זעהר רייכע אידען. נעהמט, למשל, די רייזיגע דעפארטמענטס סטארס, וועמעס איינגענומהימער זיינען אידען: זיי שיינען ארויס פון דער ליסטע מיט זייערע אויבערשטענדע בייטרעגע, דאס זעלבע איז אויך מיט די מאגערע בייישטייערונגען פון אנדערע רייכע, וועמעס נעמען עס ווייל זיך דא אזוי שטארק אנרופען!

אבער אט די זעלבע פערזאגען האבען מיט א פיעל ברייטערער האנד געגעבען פאר אנדערע פאנדען.

ניט אומזיסט האבען מאנכע פיהרער פון׳ם קעמפיין אנגעדייטעד אז די ארומע אינטערעסירט דעם פונדאמענט פון זיין האפיטאל זיין גרונד־קאפיטאל האלט פשוט אין פערשווינדען.

נאר אפילו אויף דער איסט סייד האט דער קעמפיין ניט ארויסגערופען דעם געהעריגען אויפזעהן. אין די גאנצען האבען זיך ניט געווארפען אין די אויגען די קלייבער, ווי ביי אנדערע, ניט אידישע, קעמפיינס. איז א אידישע טאגטער אריינגעקומען אין א עסטאראן, האט זי מיט עניות געבעטען פאר די אומגליקליכע מלחמה־ און פאנראם קרבנות, און פיעלע פון די אנוועזענדע האבען זיך ניט געקוויינטעלט צו צייגען זייער גלייכגילטיגקייט.

עס דערמאהנט זיך אין דער צייט פון אנדערע רעליעף קעמפיינס: וואו האט מען דען ניט געזעהען די אידישע טעגטער קליייבענדיג אויף בראדוויי און פינף פון בעלי רחמנים. נאר פאר אנדערע, מעהר ווי פאר אונזערע איינענע ברידער.

איהר גיט א קוק אויף דער ליסטע פון מנדבים און ווערט ערשטוינט צו זעהען ווי פערהעלטניסמעסיג קליין עס זיינען די בייישטייערונגען פון מאנכע זעהר רייכע אידען. נעהמט, למשל, די רייזיגע דעפארטמענטס סטארס, וועמעס איינגענומהימער זיינען אידען: זיי שיינען ארויס פון דער ליסטע מיט זייערע אויבערשטענדע בייטרעגע, דאס זעלבע איז אויך מיט די מאגערע בייישטייערונגען פון אנדערע רייכע, וועמעס נעמען עס ווייל זיך דא אזוי שטארק אנרופען!

אבער אט די זעלבע פערזאגען האבען מיט א פיעל ברייטערער האנד געגעבען פאר אנדערע פאנדען.

ניט אומזיסט האבען מאנכע פיהרער פון׳ם קעמפיין אנגעדייטעד אז די ארומע איסט סיידער זיינען פרייגעביג, בעת די רייכע זיינען „סלעקערס".

נייטהען שטראוס האט אבער ניט געקענט רוהען. איז דען מעגליך אז מען זאל קלייבען געלד פאר זיינע ליידענדע ברידער און ער זאל ניט ביישטייערען? דער אלטעטשקער האט ארייגערופען די האנד טיעף אין קעשענע און דערלאנגט די גרעסטע נדבה פון אלע, 200.000 דאלאר.

ווי נעהמט מען א סך אזעלכע מנדבים!

* * *

פאטער ניקערבאקער (נייואָרק) האט זיך געברוגט וואס מען האט פון איהם צוגענומען דעם אידישען קאנגרעס. א קאלטקייט האט זיך דא געפיהלט אין דער אידישער נאס אנפאנגס וואך, די קעלט איז נאך שטארקער געווארען, ווען דער ווינט וואס האט געבלאזען אויפ׳ן קאנגרעס די ערשטע צוויי טעג, האט זיך אויש דערטראגען פון פילאדעלפיא קיין נייואָרק...

די אידישע דעראקציעס זיינען געבליבען כמעט פוסט, האבענדיג יעדע אויעקגעשיקט דעם הויפט „שטאב" קיין פילאדעלפיא, אין דער ליטעראַרישער קאפעע איז געווען אומעטינליך, און די אבוועזענהייט פון די „גדולים" האט זיך אויך געפיהלט אין די ווינאנס. לאדזשען און אנדערע קרייזען פון עפענטליכער אידישע טהעטיגקייט.

אבער אט האבען אנגעהויבען קומען מעהר אינטערעסאנטע, וואריימערע בעריכטען פון קאנגרעס און דאס אידישע נייואָרק האט אייפגעלעבט. די לעצטע פאאר טעג האט עס זיך שוין געלעגט אין דער סביבה פון די וואס האבען די זכות ניט געהאט צו פאהרען צום קאנגרעס, און מיט אונגעדולד האט מען ערווארטעט וואס מעהר איינצעלהייטען פון די פערהאנדלונגען.

* * *

שוין באלד צוויי חדשים, האלט אן דער סטרייק פון די צעהנדליגע טויזענד דער שניידער ביי מענער־קליידער, וועלכע זייער ארגאניזאציאן, די „אמאלגאמייטעד" האט ארויסגערופען אין קאמף פאר אן אכט־שטונדיגן ארבייטס־טאג.

ווי לאנג דאכט זיך אין עס דען, זיינט די היעגע שניידער האבען געחלומט׳ט וועגען 56 שטונדען א וואך ארבייט, אדער 10 שטונדען א טאג? און ווי נעבטען, דאכט זיך איז עס געווען, ווען זיי האבען יאהר איין און יאהר אויס געסטרייקט פאר איין־און־די זעלבע פאדערונגען.

צו יענער צייט ווייען די שניידער נאך צוויי וואכען סטרייקען שוין געווען מיער, אין אינצויפרידענהייט פלעגט זיך זעהען אויף די מעהרסטע פנים׳ער צוויי־שען זיי. יעצט זעהט זיך א געמיטהלירע ענטשלאסענהייט אפילו צווישען די אלטע פון זייער מיטע, אפילו ביי שניידער מיט גרויע בערד.

נאר כאטש דער קאמף איז אן ענטשלאסענער, פון ביידע זייטען, איז שוין אבער אוועק די צייט, ווען אידישע סטריי קען פפלעגען אנגעפירט ווערען מיט א שרעקליכער פערביטערטקייט און וויל דען האט, וואס היט פאר ביידע צדדים ניט געבראכט קיין גוטע רעזולטאטען.

איצט האנדלען איך ז מאנופעקטשערס רערס און אי וויכאנס מעהר ביזנעסמענ׳סיג אין זייערע שטרייטיגקייטען. יעדער צד וויכט, אויף א געשעפטס־מעסיגען אופן צו געווינען וואס מעהר פאר זיך, נאר ביי דע זיינען בערייט אויף קאמפראמיסען.

עס איז הויפטזעכליך דער פשרה פרינציפ, וואס האט אריינגעבראכט די גשעפטסמעסיגערע מעטאדע פון ענדיגען. די סכסוכים. און דאס איז צו פער־דאנקען די יעצטיגע פיהרער פון די גרויסע וויכאנס, די „אינטערנאציאנאל" און די „אמאלגעמייטעד", און אויך די כלל טהער וואס מישען זיך אריין. עס הערשט יעצט מעהר געזונטע דיפלאמאטיע אין דער גאדעל אינדוסטריע, און ווענינער פאנאטיזם.

* * *

„דער אונשטערבליכער יאשא חפץ איז קראנק אויף אינפלוענציע". אויף דעם אופן דריקט אויס זיין בערדיערונג דזשיימס גיבאנס הוניקער, דער בערהמטער מוזיקאלישער קריטיקער, און דריקט דערביי אויך אויס זיין סימפאטיע מיט די ראמאנטישע מייל׳עך, וועלכע זיינען געקומען צום האנצערט פון דער נייואָרק סימפאניע הויפטזעכליך צו הערען זייער צייבערלירען העלד (חפצ׳ן) און זיינען נעבאד געבליבען ענטוישטע!

ראול ווידאס האט אויף יענעם קאנצערט פערנומען חפצ׳עס פלאץ, אלס וויאלין סאלאאיסט.

ראול ווידאס איז די לעצטע סענזאציע אין דער ניו־יארקער מוזיקאלישער וועלט. די צייטונגען רופען איהם אן דער „בעלגיש־קראנצוזישער" ווירטואָז. אז ער איז נאר א רומענישער און בעלאנגט צו דער זעלבע משפחה וואס חפץ, עלמאן און צימבאליסט, פון דעם ווייסען אפנים ניט די ענגלישע צייטונגען, אדער וויל׳ען ניט וויסען...

אבי מען האט געמיינט אז די צייט איז שוין פאראיבער. וועגן אונזער קיי־סטלער פלעגען זיך ניט רופען ביי זייערע אידישע נעמען.

* * *

און אז מיר רעדען שוין פון קונסט, לאמיר אויף א ווייל א קוק טהאן אויך אין אונזער תיימישער וועלטעל. די טהעא־טער וועלטעל. אויף סעקאנד ווענען אומגעגענד.

מיט דער עקשנות פון א פעהיגען אונטערנעהמער און איינעם וואס איז זיכער אז זיין אונטערנעהמונג האט א באדעו. פיהרט אויף מאריס שווארץ איין ליטעראַרישע פיעסע נאך דער צווייטער אין זיין איינרווינג פליים טהעאטער. אפשר פאדט וועט שוין איצט די בעסערע אידישע דראמא האבען איהר היים!

דער גרעסטער ערפאלג אין שווארץ׳ס טהעאטער איז, ווידער, פרץ הירשביין׳ס „דאס פערווארפענע ווינקעל", וואס ציהט נאך אלץ „פולע הייזער", אויס גערעכטיגקייט צו אונזער לעבער פראיינץ, זאל דא פערצייכענט ווערען. אז דאס „פערווארפענע ווינקעל" איז צום ערשטען מאל אויפגעפיהרט געווארען אין מאנט־רעאל פון הירשביין׳ען פערזענליך מיט א גרופע קאנטרי אקטיארען. אפשר האט דער בייפאל וואס דאס שטיק האט דאמאלס געקראגען אריינגעגעבען מוטה דעם דראמאטורג פארצולעגען די מאמעדיע פאר א נייואָרקער מענערזשער.

דעם 1־טען יאנואר 1919 קענט איהר בלויז פארלירען א שטונדע פון אייער אר־בייט צו געהן שטימען. און געווינען קענט איהר העריי ווייגבערג׳ן אלס אייער פאר־טרעטער אין סיטי האל איז דאס ניט ווערטה?

דער פוילישער שאודעניזם

דמאָווסקי אין א רעדע וועגען פוילישע פרייהייט אויף דער דעטראיטער קאָנווענשאן לאזט אריס די קאץ פון זאק.

פון זיך איידעלבערג

די פוילישע פאגראמען אויף אידען אין פוילען און גאליציען זייגען א פאקט א טרויעריגער ערשיטערענדער אמת אויפריכטיגע אייראפעאישע פארעספאנדענטען צו פערשידענע ענגלישע צייטונגען האבען נאך — נאך אלע הבחשות פון די פאליאקען — קיין איין ווארט פון זייערע בעריכטען אין דיעזער אנגעלעגענהייט ניט צוריקגעצויגען. אדרבה, זיי שיקען צו טאג טעגליך אנדערע בעריכטען מיט מעהרערע איינצעלהייטען ווי נען סיסטעם און פאנמעסיגקייט מיט וועלכע די פוילישע „פרייהייטס העלדען" האבען זייערע בלוט בעדער געגען אידען אנגעפיהרט.

די זאגענאנטע פערטיידיגונג פון די פאליאקען קלעפט זיך צו ווען אונפאר טייאישען און קלאהר דענקענדיג מענש ווי אן ארבעס צום וואנט, און מיר אי דען, איבערהויפט מיר פוילישע אידען וועלכע האבען געהאט דאס אומגליק מיט דעם פוילישען פאלק געצויגען צו וועהען און קענען זיין טויבקייט צו אלע אריישע וועה געשריען — מיר אידען ווייסען אז אז ווען עס זאלען יעצט זיין כארמאלע צייטען, וואלטען אונזערע „בריצים" זיך געמאכט פון די אלע פראטעסטען ווי פון דעם פאר א יאהריגען שכעע, און זיי וואלטען אבסאלוט ניט געפונען פאר גוט טיג דיעזע פאסירונגען אפצולייקענען. לאז די וועלט פראטעסטירען — זיי וואלטען ווייטער געטהאן דאס זייעריגע. דאס איז פאר אונז אזוי קלאהר ווי דער טאג. דאס איז איינער פון די הויפט־אראקטער שטריכען פון דעם פוילישען פאלק.

וואס דער פאליאק האט הייגעם, פערשוהנט ער הייגעם, איהם ארט ניט וואס מארגען וועט זיין, און איבערהויפט ווען ער טהוט נאך אזא אויידעלע אנגעגעהמע מלאכה ווי רויבען, מארדען און שענדען אידען — קלעהרט ער אידאי ניט וואס שפעטער וועט זיין. איז ער אויפ׳ן „חושאב" וויל ער איהם פארפערטיגען. איך וועל אויף דעם געבען א ביישפיעל מי טא שטיקעל פוילישער געשיכטע וואס האט זיך אפגעשפיעלט אין פוילען מיט 5—6 יאהר צוריק.

עס איז געקומען צו די פוילישע וואהלען פיר א דעפוטאט אין דער רוסא. פוילישע אידען, און, זאל עס דא געזאגט ווערען צו זייער קרעדיט, געוויסע שרה־טען פון דעם קריסטליך פוילישען ארבייטער קלאס, האבען געוואלט ערגעהען א דעפוטאט, וועלכער זאל פערטרעטען די רעכטע פון אידען אין די אינטערעסען פון דעם ארבייטער קלאס. אלס אזא דעפוטאט האבען זיי ארויסגעשטעלט אלס קאנדידאט דעם פוילישען ליבעראל יאגיילא אבער די פוילישע „אסנע וויעל־מאזשנע אריסטאקראטיע" האט דוקא געוואלט דעם פוילישען רעאקציאנער און פינסטערלינג קוכארזשעווסקי. עס איז דאמאלס אנגענאנגען א קאמף אזוי צו זאגען אויף לעבען און טוים. די אידען פון וואר׳שא האבען זיך נעריכט צו האבען א מעהרהייט און מען האט דאן פיעל געהערט וועגען דעם אז אידען זייגען בכח צו ערווערבען א אידישען דעפוטאט. די אידען פרעסערישע פאליאקען מיט דעם געלעגען בלעטעל די „רוזא גראשא" האבען דאס געוואוסט.

דאכט זיך אז אום אזא „אנגליק" צו פערמיידען, ווי די „רוזא גראשא" האט עס אזוי אריסטאקראטיש אנגעדרעסיר: א „זשידאָווסקא כאראבא", האט דער וועלטעל. אויף סעקאנד ווענען אומגעגענד.

מיט דער עקשנות פון א פעהיגען אונטערנעהמער און איינעם וואס איז זיכער אז זיין אונטערנעהמונג האט א באדעו. פיהרט אויף מאריס שווארץ איין ליטעראַרישע פיעסע נאך דער צווייטער אין זיין איינרווינג פליים טהעאטער. אפשר פאדט וועט שוין איצט די בעסערע אידישע דראמא האבען איהר היים!

דער גרעסטער ערפאלג אין שווארץ׳ס טהעאטער איז, ווידער, פרץ הירשביין׳ס „דאס פערווארפענע ווינקעל", וואס ציהט נאך אלץ „פולע הייזער", אויס גערעכטיגקייט צו אונזער לעבער פראיינץ, זאל דא פערצייכענט ווערען. אז דאס „פערווארפענע ווינקעל" איז צום ערשטען מאל אויפגעפיהרט געווארען אין מאנטרעאל פון הירשביין׳ען פערזענליך מיט א גרופע קאנטרי אקטיארען. אפשר האט דער בייפאל וואס דאס שטיק האט דאמאלס געקראגען אריינגעגעבען מוטה דעם דראמאטורג פארצולעגען די מאמעדיע פאר א נייואָרקער מענערזשער.

דער ריכטיגער מאן פאר׳ן ריכטיגען אמט

וו. ה. שאו

קאנדידאט פאר מעיאר

1919

א פרינציפיעלער מענש. דאס איז וו. ה. שאו, א מענש אין וועמענס פעהיגקייטען מען קען ניט צווייפלען. זיין פארגאנגענהייט זייגט עס.

פערצעהן יאהר איז ער געווען א מיטגליד פון דער באארד אף עדיוקיישאן און א יאהר קאנטראלער.

ווילט איהר האלען אן אמת׳ן פאהטרעטער, וועלכער זאל פיהרען די שטאדטישע געשעפטען ריכטיג, דאן שטימט דעם 1־טען יאנואר פאר וו. ה. שאו פאר מעיאר.

שטימט

דעם 1־טען יאנואר

פאר דער ווידער ערוועהלונג פון אייער אלטען פריינד קאנטראלער מענווייער

מענווייער

אלס קאנטראלער

פאר 1919

ערמוטיגען נייע אינדוסטריעז זיך צו ענטוויקלען אין טאראנטא

פיעלע ענגלישע און אמעריקאנער אינדוסטריען (וועלען עטאבלירען אפטייל) נעמען אין קענעדע גאר אין גיבען.

פאר די דאזיגע אינדוסטריען וועט זיין אן ענערגישע קאנקורענץ, טאראנטא מיט פיהרען, יעדער שטארקע אינטערעסירטער נעהמונג אין געשעפטסמעסיגע אנשטרענגונג זאל פארגעלעגט ווערען צו באקומען דאס ריכטיגע פלאץ אין שטאדט.

די הויכע פרייזען פון לאנד אין די הייכע טעקסעס זיינען די שטרענגען וועלכע מען דארף בייקומען, דאס צו אימוואר־פען, אבער מיר האבען די צוזיכטונג פון די איזענבאהנען און וואסער טראנספארטאציע, אן אויסגעצייכענטע הארבאר אינדוסטריעלע געגענד. פיעלע קאמערציעלע פלעצער און אלע באקוועמליכקייטען פון א גרויסער שטאדט. אלס אן ארבייטער מענטער און א היים פון מאגיזיפעקטשערער, זאלען מיר קענען באקומען פיעלע נייע גוטע אינדוסטריען איבער מיך ווי לען אנגעהן מיט דער אר ביים איינפיהרען נאר מאלע טעקסעס. סעס.

עס איז אייער פליכט אלס בירגער צו נוצען אייער שטימע צו ערווערבען דעם בעסטען פארטרעטער אין אייער רעגירונג פאר׳ן יאהר 1919.

קאנטראלער דזשאהן אניעל

קאנדידאט פאר מעיאר

דער מקאנדאל מיט דער אידישער פאהן וואלט ניט געשעהען ווען ה. ווייגבערג וואלט געווען אין סיטי האל.

פוילישער שפראך ארויסגעבראכט „דעם פאנצען אידישען קוגעל, ציבעלעס, גע־בלטע פיש אין כרין". (אין דער דווא גראשא, אויגוסט 1913); און דאס האבען עגרליך איבערצייגט די פאליאקען ווען, ווען מען האט אפעלירט אי׳ם נאמען פון דער פוילישער, אויסגעוועהלטייט". ניט צו האנדלען מיט די אידי־שע עכברים (זשידאָווסקי כטשורי איך אין דער דווא גראשא).

יא, די פאגראמען זיינען דער אויסדרוק פון דעם דייטש־ארטיגען פוילישען שאו־וועניזם, וואס לעבט יעצט אין פולער רחבות דורך דער פוילישער פרייהייט, דאס איז איין אין דערזעלבער שאוועניזם וואס האט דאס דייטשע פאלק אין זיין יעצטיגען אפגרונד פערזונקען, און אויך די פאליאקען האבען אין דער הינזיכט מיט דעם וועלט געוויסען קיין קאנטראקט ניט געמאכט.. זייער צייט מוז און וועט קומען

אבער ווי עס זאל ניט זיין — דמאָווסקי האט אין אמעריקא ארויסגעלאזען די קאץ פון זאק!

מכתב תנחומים.

בלב דוי הננו משתתפים בצערו של נשיא אגודתנו, אגודת המזרחי דטאראנ־טא, במות עליו בתו האהובה פייגע ואנחנו תפלה כי בעל הנחמות ינחם אותו ואת אשתו ומשפחתו הכבודה בתוך שאר אבלי ציון וירושלים, ולא יוסף יוסף כאבעניק לראבה עוד, ונפש בתו תהי צרורה בצרור החיים.

בהרגשי תודה ואבל

מנהלי המזרחי.

3914

וועט איהר שטימען ווי בירגער, אידען און מענשען דעם 1טען יאנואר 1919 וועט העדי ווייגבערג ריידען מיט אייער שטימע אין סיטי האל.

קיינע פירושים און קאמענטארען — די וועלט איז מיט איהם גאנץ ניט בעפאנטן, און זי האט דאס שמאלץ פון איהר ע־נעגד מקריב געווען אום אזא שרוך צו פערניכטען.

דיעזע „אירזאכע" איז מיט א קור־צע צייט צוריק עפענטליך ארויסגעגעבען געווארען ניט פון קיין אנדערען ווי פון דעם פוילישען פיהרער דמאָווסקי אין א רעדע וועגען „פוילישער פרייהייט" אויף דער דעטראיטער קאָנווענשאן. צווייטען אנדערעס האט דמאָווסקי דארט געזאגט אומגעפעהר פאלגענדס:

מיר שטרעבען צו דער בעפרייאונג פון פוילען און צו דער זעלבסט רעגירונג פון דעם פוילישען פאלק — דערפאר וואס אנדערש קענען מיר ניט עקזיסטי־רען. מיר זיינען אן איינענארטיג פאלק און מיר קענען ניט האבען זעלבסטשטענדיג־קייט אונטער אן אויסערוועהלטן פאלק און קיין פרעמדע עלעמענטען לען דער שטאף פון אונזער פאלק ניט דורל־דען. מיר ווילען, הייסט עס, אונזער „איינענארטיגקייט" דערהאלטען און פיר דעם זיינען אלע מיטלען כשר. דער פוילישער אתה בחרתנו.

דאס פוילישע פאלק האט אין אלע ווייגע טהאטען און האנדלונגען אין בע־צוג די אידען שטענדיג ניט געמאכט דמאָווסקים אפענהערציג אויפדעקונג, דאס פוילישע פאלק האט שטענדיג אפען אין דייטליך בעווישען, אז עס איז דאס שאוועניסטישע פאלק אויף דער וועלט. דא סהאט איבערצייגט דער שטענדיגער רוף פון דער פוילישער אריסטאקראטיע פון „סוואי דא סוואיער" אונזערע צו דאס אונזערגע), דאס האט איבער־צייגט דער אנפאנג פון די פוילישע באיקא טען, ווען מען האט געקלאגט אז פאליא קען פאטראיזירען ניט זייערע איינענע כרידער, דאס האט איבערצייגט דער גע־ראשא, אויגוסט 1913); און דאס הא־בען עגרליך איבערצייגט די פאליאקען ווען, ווען מען האט געקלאגט אז דער פוילישער